

Nr. 288 *** NIEUWS VAN HER EN DER *** april 2020
Uitgave van het Afrika-Europa Netwerk E-mail: cubr@knr.nl
Web: www.afrikaeuropanetwerk.nl

‘Nu het huis in brand staat, is het ieder voor zich’

Ontwikkelingslanden lijken aan het kortste eind te trekken in de strijd om veilige hulpmiddelen tegen het coronavirus. Hoewel in deze landen de grote uitbraak in mei wordt verwacht, is er nu al een tekort aan alles.

Wereldwijd zijn de tekorten groot om de coronapandemie onder controle te krijgen. Er is gebrek aan beademingsapparatuur, intensive care-bedden, veilige mondkapjes, beschermende kleding en coronatests met laboratoria die ze kunnen uitvoeren. Landen als Zuid-Afrika en Oeganda beschikken nog over ic-bedden en zuurstofapparaten, maar bij lange na niet genoeg als er een versnelling komt in het aantal ernstig zieke coronapatiënten. De regeringen van deze landen doen hun best om meer beademingsapparatuur te kopen. Maar het lijkt een onbegonnen zaak in de concurrentie met andere, veel rijkere landen. In de meest kwetsbare landen als Zuid-Soedan, de Centraal Afrikaanse Republiek en Mali zijn geen of nauwelijks beademingsapparaten. IC-bedden en zuurstofapparatuur doneren heeft geen zin. Personeel dat is opgeleid om ze te bedienen is er niet.

Ondervoeding, mazelen, hiv, tuberculose, malaria of gele koorts zorgen in Afrika voornamelijk voor veel meer doden dan corona. Het wordt daarom onder grote delen van de bevolking minder serieus genomen. De verwachting is dat begin mei de coronacrisis in Afrika steeds zichtbaarder wordt. Officieel zijn half april iets meer dan tienduizend besmettingen, maar dat is de officiële telling. Zonder testapparatuur is dat eigenlijk nattevingerwerk. De meeste Afrikaanse landen nemen al wel maatregelen om de sociale afstand tussen mensen te waarborgen, maar in de vele arme wijken is dat moeilijk vol te houden. Voor velen betekent thuis blijven: niet werken, geen eten en verhongeren.

In ziekenhuizen en gezondheidscentra zijn veilige mondkapjes en beschermende kleding nodig. Maar er is een enorm tekort aan. Vaak werkt medisch personeel zonder enige vorm van bescherming. Hierdoor lopen verplegers en artsen een verhoogd risico om besmet te raken en de ziekte over te dragen op patiënten en hun familie. Ook een grote NGO als Artsen zonder Grenzen vist achter het net als het gaat om het bestellen van mondkapjes. Artsen die patiënten moeten behandelen of diagnoses stellen, doen dat nu op twee meter afstand. Artsen zonder Grenzen heeft een klemmend beroep gedaan op China, dat de meeste mondkapjes maakt, om een voorkeursbehandeling te krijgen en zo actief te kunnen blijven in ontwikkelingslanden waar de risico's het grootst zijn bij de corona-uitbraak.

Er wordt al jaren gesproken over het risico van het uitbreken van een pandemie, zeker na Sars in 2003 en Mers in 2014. Maar op internationaal niveau zijn er nooit afspraken gemaakt om hierop voorbereid te zijn. Evenmin is er nagedacht over een eerlijke verdeling van middelen, waardoor arme landen ook kunnen worden geholpen. Nu het huis in brand staat, is het ieder voor zich en vallen er geen afspraken meer te maken. (*Bron: Trouw, 14/4/2020*)

‘Niemand is veilig totdat we allemaal veilig zijn.’

Afrika maakt zich op voor corona. Oxfam stelde een vijfpuntenplan op om de armste landen te ondersteunen. Maar ook de lokale bevolking is in actie gekomen.

Niet alleen zwakke gezondheidssystemen vormen een probleem in veel landen van Afrika ten zuiden van de Sahara en in Zuid-Azië. Ook de toegang tot schoon water is problematisch. Volgens Oxfam hebben bijna 3 miljard mensen daar geen toegang toe. Daarnaast vormen de vele sloppenwijken en vluchtelingenkampen een probleem, aangezien het onmogelijk is om zich er te isoleren van de buitenwereld.

Welke maatregelen moeten steden nemen waar thuisblijven voor veel mensen geen optie is? Her en der wordt de vraag geopperd of voor deze steden, met gemiddeld een erg jonge bevolking, groepsimmunitet misschien het enige alternatief is. Zijn de miljoenensteden in kwetsbare ontwikkelingslanden noodgedwongen een testgrond voor de aanpak van de groepsimmunitet?

De voorbije weken schoten de prijzen van levensmiddelen overal de hoogte in. Verkopers spelen handig in op de onrust en verdubbelen hun prijzen. Mondmaskers en ander medisch materiaal voor de bescherming van het virus gaan voor het tienvoud van de normale prijs over de toonbank. Voor burgers die het al niet te breed hadden en niet kunnen terugvallen op een financieel vangnet, is zo'n investering ondenkbaar.

Oxfam vreest dat vrouwen het grootste slachtoffer van de coronacrisis worden. Uit Oxfams ongelijkheidsrapport, dat eerder dit jaar verscheen, bleek dat vrouwen wereldwijd gemiddeld 70 procent van alle zorgtaken opnemen, waarvan het meeste onbetaald is. Jose Maria Vera, interim directeur bij Oxfam International, vreest dat zonder directe actie de grootste humanitaire crisis sinds WOII zal plaatsvinden. De organisatie stelde een vijfpuntenplan op om de armste landen te ondersteunen. Voor de uitvoering ervan, kijkt het naar de G20 en andere nationale regeringen. De vijf maatregelen moeten dienen om de verspreiding van de ziekte te voorkomen en de capaciteit van de gezondheidssystemen op te bouwen. Het gaat om investeringen in preventieve maatregelen, de inzet van tien miljoen betaalde en beschermde gezondheidswerkers, gratis gezondheidszorg en snelle en gratis beschikbaarheid van eventuele vaccins en behandelingen. Oxfam geeft verder aan dat het zelf zal zorgen voor hygiënekits, waterpunten en andere faciliteiten om de handen te wassen, en toiletten en badvoorzieningen. Zo kunnen vrouwen en meisjes op een veilige manier 'sociale afstand' houden.

Op internationale solidariteit is het voorlopig wachten. En zonder vaccin of medicijn rest kwetsbare landen enkel de mogelijkheid om hun burgers zoveel mogelijk te sensibiliseren. Om mensen te overtuigen de handen te wassen en in de mate van het mogelijke afstand van elkaar te bewaren. Heel wat Afrikaanse muzikanten roepen op de instructies voor preventie te volgen. Lokale radiozenders draaien de ene 'coronaplaat' na de andere - liedjes waarmee ze hun medeburgers willen overtuigen dat een deel van de oplossing ook bij hen zelf ligt.

Terwijl hun politieke leiders kibbelen over de strategie, de middelen en vooral het leiderschap, doen veel Afrikanen op lokaal vlak wat ze zelf kunnen. Want ze weten dat een virus niet wacht op internationale solidariteit of politieke eenheid. (*Bron: MO Magazine, 31/3, (M. Lepla); 31/3, C. Domingo; 6/4, (T. Claes)*)